

VYSNĚNÁ PODOBA. Jan Hus nebyl žádný sošný asketa. Ve skutečnosti byl malý, kulaťoučky a holohlavý. Na snímku Zdeněk Štěpánek ve filmu *Jan Hus*.

Tři mýty kmene Čechů

Opravdu bylo husitství vyvrcholením českých dějin? Je proč vzhlízet k beznadějnému boji Moravanů na Bílé hoře? Jak vlastně u Chlumce skončili sedláci? Když na základní kameny naší národní identity zaťukáte kladívkem, začnou se nebezpečně drolit a rozpadat v prach.

Jak to bylo se slavně neslavnými *Rukopisy*, víme. Trvalo to sice dlouhá desetiletí, ale nakonec jsme se smířili s tím, že Slavoj, Záboj a celá praslovanská parta existovala snad jen v bujně fantastické národní obrozence Václava Hanky. Jeho pokus vylepšit národní dějiny se nepovedl, přesto však existuje množství dalších historických polopravd, lží a úmyslných zkreslení, jež jsou živé dodnes. Stále vytvářejí podstatnou část naší národní identity.

Ne snad že by jiné národy své vymyšlené dějiny neměly. „Ke konstituci každého státu i impéria patří mytologie,

ospravedlňující to, oč se mocní právě snaží,“ konstatoval před více než 250 lety anglický historik Edward Gibbon. Potíž je v tom, že zatímco jiné národy dříve nebo později připustí, že pravda byla jiná, třeba méně hezká či méně hrdinská a velkolepá, kmen Čechů se k tomu nemá. Italové už dávno nelpějí na tom, že zakladatele Říma Romula a Rema odkojila vlčice. Britové ochotně přiznají, že jejich král Richard Lví Srdce byl především násilnický a nezodpovědný dobrodruh. Němci nemají problém přiznat, že jejich Fridrich Veliký byl homosexuál. Dokonce i Francouzi už připouštějí, že bitvy stoleté války

u Kresčaku, Maupertuis a Azincourtu sice byly slavné, ale prohráli je.

U nás tento proces ještě neproběhl. Na pražském Vítkově dál stojí socha lapky a zbojníka Žižky, stanice metra se jmenuje po patologickém vůdci lůzy Želivském a pořád se najde dost lidí, které dorada rozpálí připomínka, že mezi Moravany, kteří padli na Bílé hoře, nebyl ani jeden Moravan. Nemluvě o tom, že Bílá hora nebyla ani pořádná bitva, stejně jako všechny ty Vítkovy a Sudoměřice. A opravdu musíme trvat na tom, že když vojsko nažene sedláky do rybníka, jde o bitvu?

Husitství aneb Může za to Palacký

Na pražském Staroměstském náměstí se vypíná socha asketického kazatele. Prý Jana Husa. Ta poněkud mefistofelská postava v centru hlavního města bohužel nemá se skutečnou podobou muže, který se pokusil napravit alespoň ty nejhorší

BÍLÁ HORA. Bitva, která rozhodla o osudu kmene Čechů na tři století, ve skutečnosti nebyla žádná bitva. Spíše jen šarvátká.

nešvary v církvi a skončil za to na kostnické hranici, nic společného. Jan Hus byl malý, holohlavý a tlustoučký. Nebyl to asketa ani fanatik. Trápily ho pochybnosti, strachy, nejistota. Muže pevného jako kámen z něho vytesal až František Palacký, možná nejvýznamnější postava českých dějin 19. století. Obrozeneckého století. Století, které zrodilo více historických lží než kterákoli jiná epocha.

Proč se do překrucování dějin ale pustil právě Palacký, jinak nesmírně zásadový člověk? Mohla za to jeho vlastní rodinná historie. Rodiče velkého dějepisce se po vydání tolerančního patentu nemohli přihlásit k bratrství, přijali augšpurskou konfesi, tedy fakticky luteránství. Pro Palackého tak bylo husitství, které vnímal jako součást reformace, již od mládí hodnotou, dá se říci, téměř posvátnou

„Podíváme-li se do jeho *Každodenníku*, do dalších záznamů, které si vedl, i do prvních historických prací, které publikoval, zjistíme, že pozitivní obraz mistra Jana Husa a husitů měl hotový už jako dospívající mladík,“ konstatuje historik Petr Čornej.

Ze světonázoru, jež si Palacký jako mládenec vytvořil, už neustoupil. Během práce na svých impozantních českých dějinách prostudoval nepředstavitelné množství materiálů. Co se husitství týče, vybíral z nich ale jen ty, které se mu hodily. Jednou se rozhodl, že husitství bylo nejpamětihodnější epochou českých dějin, a udělal všechno pro to, aby této době vystavěl co nejmonumentálnější pomník.

Kvůli Palackému se pranice mezi husity a vojáky Zikmunda Lucemburského stala bitvou, a to bitvou klíčovou. Trapný příběh několika rytířů, kteří si zkusili zkrátit

cestu přes vypuštěný rybník a zapadli do bahna, se změnil ve slavnou bitvou u Sudoměře. Zveličování, přehánění, manipulace. Takový byl Palackého přístup k nešťastné éře, jež české země vytrhla z evropského kontextu a kulturně i ekonomicky je vrhla o desítky let zpátky. Velmoc, kterou se Čechy během vlády velkých Lucemburků staly, se kvůli husitům změnila v divokou zemi nikoho. Přestalo platit právo, docházelo k ničení kulturních statků nezměrné hodnoty. Přesto ji Palacký a po něm další historici i političtí propagandisté vydávali (a občas stále vydávají) za vrchol našich dějin.

▲ **FRANTIŠEK PALACKÝ.** Otec českého dějepiscetví čas od času podřídil historická fakta svým osobním sympatiím a antipatiím. A nakazil jimi celý národ.

Například spanilé jízdy. Palacký je národu lačnickému po velkolepých příbězích vylíčil jako svého druhu výměnné studijní pobyt. Moudří a stateční husité se rozjízďeji do všech koutů Evropy, kážou pravdu a do té doby zaslepeným nepřátelům se rázem otvírají oči. Nadšeni posílají své syny, aby se jeli do kališnické země dále učit, líčí muž z tisícikoruny. A pravda? Spanilé jízdy byly v podstatě loupežné výpravy sloužící k tomu, aby si divocí bojovníci své krvavé choutky vybíjeli jinde než doma. Co se týče studujících synů – i tak se dá říkat braní rukojmí.

Jeden výmluvný příběh na závěr husitské patálie: Mezi nejpůsobivější pomníky, jež Palacký vystavěl, patří ten věnovaný Janu Roháčovi z Dubé. Roháč se prý na svém hradě Sionu jako poslední spravedlivý vzpouzel všeobecné zradě a odporoval vládě Zikmunda zvaného Liška ryšavá. A pravda? Roháč byl zemský škůdce, lapka a lupič. Sion nebyl hrad, ale hrádek – a i to s oběma očima přimhouřenýma. Obléhání trvalo tak dlouho jen proto, že se čekalo, jestli Roháč nedostane rozum. Nedostal. Jeho okázalé popravě, představující viditelný symbol obnovení toho, čemu bychom dnes řekli právní stát, přihlížela se zadoštině celá tehdejší politická elita Čech.

Přesto Palacký z Roháče vytesal hrdinu bojujícího za pravdu proti všem a do poslední chvíle. Je to jímavý příběh, dobře se poslouchá, může vzbuzovat hrdost. Škoda, že se jaksí... nestal.

Bělohorská mlha

Roduvěrný Čech nesmí nikdy na půdu Bílé hory vstoupiti, horoval František Palacký. Bitva na Bílé hoře se (nejen) díky ►

▲ **PROKOP HOLÝ.** V Jiráskově a Palackého podání byly jeho spanilé jízdy jakýmiśi výměnnými studijními pobyty. Ve skutečnosti šlo o plnění a rabování.

▲ **SEDLÁK U CHLUMCE.** Bitva mezi vojáky a zemědělci spočívala v tom, že první nahnali ty druhé do rybníka.

němu stala symbolem národního úpadku, útlaku a ponížení. Co bylo pro Napoleona Waterloo, to je pro kmen Čechů střet mezi jednotkami vzbouřených českých stavů a Ferdinanda Habsburského, k němuž došlo 8. listopadu 1620. Příběh má ale několik zádrhelů.

Začněme třeba tím, že zatímco u belgického hnízda jménem Waterloo se odehrála opravdová bitva, Bílá hora byla ze strany císařských vojsk průzkum bojem. Generál Buquoy chtěl zjistit, jak takticky výhodné je postavení, které jeho rebelantští protivníci na Bílé hoře zaujali. Jak poznamenává historik Jiří Rak ve své zajímavé sérii medailonků demytizujících českou historii, „průzkum se vydařil způsobem, který Buquoyovi způsobil milé překvapení“. Špatně placení a demoralizovaní žoldnéři vedení nepříliš zdatnými důstojníky, najatí českými stavy, se víceméně rozprchlí po prvním nájezdu císařské jízdy.

Z vojenského hlediska se tedy na Bílé hoře odehrála šarvátko. Přesto z ní Palacký, čerpající z mytizujících spisů pobělohorských exulantů, dokázal vytvořit epický střet o bytí a nebytí českého národa. Aby tohoto dramatického efektu docílil, musel, pravda, některé události

zamlčet. Třeba to, že většina stavovského důstojnického sboru byla v době „bitvy“ v pražských hospodách a hampejzech. Že na Bílé hoře bojovalo jen málo Čechů. Než by nasazovali životy, zaplatili žoldnéřům – a ještě špatně.

A co poslední boj statečných Moravanů u zdi letohrádku Hvězda? Pravda je, že Moravan tam nebyl a nepadl ani jeden. Šlo o pluk, který byl zaplacen z peněz vybraných moravskými stavy. Jeho mužům nic jiného než statečný boj nezbyvalo. Za zády měli zeď a proti sobě přesilu.

■ Vymýšlel si už Kosmas

Historička Barbora Krzemieńska poukázala na skutečnost, že přetváření dějin tak, aby působily lépe, se českou historií táhne už od jejich počátků. První český historik Kosmas přišel s historikou o tom, jak kníže Oldřich zahořel láskou k prosté pradleně Boženě, ženě Křesinově. Plodem nerovného vztahu se stal kníže Břetislav.

Pozoruhodné je, že tento příběh Kosmas dokonale opsal ze životopisu anglického krále Viléma Dobyvatele. Také se narodil jako levoboček. Otec, vévoda Robert Normanský, jeho matku Arletu také potkal, když prala prádlo. Aby toho nebylo málo, Arleta byla ženou kozeluha neboli křesiny.

Trpkou příchuť českému pokusu o bitvu u Thermopyl dodává fakt, že zvukům posledního boje Moravanů, kteří vlastně nebyli Moravané, přihlíželo šest tisíc stavovských vojáků skrytých uvnitř osudového letohrádku. Jejich zásah mohl střetnutí snadno zvrátit a rozhodnout. Nikdo jim ale nedal rozkaz, a tak se věnovali tomu, co dělali jejich velitelé. Dobře se najedli a napili a nadávali na lakomé české stavovské vůdce, kteří jim už zase neposlali včas žold. Nezkreslená fakta přetvářejí Palackého osudovou hodinu českého národa v tragikomickou scénku plnou omylů, lenosti a šlendriánu.

Přicházelo „období temna“, během něž jsme „úpěli v habsburském žaláři národů“. Tak nějak Palacký (a nejen on) vnímal pobělohorské roky. Jak se ale s touto definicí srovnává fakt, že období přineslo české kultuře většinu lidových tradic a barokní architektura, jež „temno“ reprezentuje, vtiskla české krajině neopakovatelný ráz? Historik Josef Pekař přišel s názorem, že dopadnout Bílá hora jinak, možná by se kmen Čechů rozpustil v německém luteránství. I tato hypotéza stačila, aby se z Pekaře v časech masarykovské liberální demokracie stal veřejný nepřítel. Od bělohorské frašky s dalekosáhlými

následky uplynulo skoro 400 let, žádná velká změna směrem k realističtějšímu vnímání tehdejších událostí ve kmeni Čechů ale neproběhla. Hezky to dosvědčují nenávistné reakce, jež se sesypaly na politologa Bohumila Doležala, když pronesl asi nejvýstižnější hodnocení role Bílé hory: „Češi mají vynikající schopnost, že dokážou všechny průsery, které si zavíní sami, včas na někoho svést.“

Příběh nedobrovolné koupele

Ta lapálie se dostala i do přísloví. Dopadnout jako sedláci u Chlumce. Také u kolébky tohoto příběhu, líčícího statečný a marný boj porobeného českého sedláka proti zlé německé vrchnosti, stál spolu s dalšími obrozenci František Palacký. Problém je stejný jako u husitství, Bílé hory a dalších mýtů kmene Čechů. Příběh je to pěkný, jen to nejspíše bylo trochu jinak.

Jak už to bývá, na počátku všeho byla fáma. Na českém venkově se v roce 1775 začalo šuškat, že Marie Terezie vydala Zlatý patent, jímž se ruší nevolnictví. A hned se připojila fáma další, že prý šlechta rozhodnutí císařovny před lidem tají. Horké sedlácké hlavy se shromáždily

hlavně na chlumeckém a náchodském panství, kde vznikl i štáb povstání neboli selské guberny. Na Chlumecku se rebelové rozhodli zaútočit na zámek v Chlumci nad Cidlinou a vymoci si svá údajná práva. Tam ale na nic nečekali a povolali posily.

Na břehu dnes již neexistujícího rybníka poblíž Chlumce se pak s vojáky střetlo na tři sta sedláků. Nedopadlo to pro ně ale vůbec dobře. Armáda zahнала povstalce do vody, dva se utopili, další dva zabili vojáci a sedm desítek z nich se ocitlo ve vězení. Den poté se celá scéna opakovala, tentokrát nedobrovolnou koupel nepřežilo pět sedláků a zhruba dvě stovky jich skončily za mřížemi. Jak poznamenává dobový záznam, osudnou se sedlákům stala jejich parádivost. Do boje totiž vytáhli ve svých nejlepších kožiších, ty pak nasákly vodou a sedláky, kteří si je odmítali i za cenu života svléct, stáhly pod hladinu... Co se týče zajatých sedláků, vojáci se ani neobtěžovali je poutat. Prostě jim uřezali knoflíky u kalhot, což rebelům efektivně znemožnilo útek. Sedm vůdců bylo oběšeno – nikoli za vzporu, ale za loupení v kostelech. Zbytek sedláků

dostal výprask karabáčem, po kterém se odebrali zpátky na rodnou hroudu. Což by mohl být konec rebelie – kdyby se jí nechytily obrozenci.

Třeba Alois Jirásek, jeden z mistrů vytváření legend, dovodil, že to byla právě sedlácká rebelie, která císařovnu Marii Terezii přiměla k vydání robotního patentu. Sedláci topící se ve svých ovčích šubkách se rázem stali věrozvěsty sociálního pokroku. Tuto úlohu ještě rozšířili komunisté, kteří byli ostatně ve falšování dějin vždycky mistry.

Dodnes v místech, kde bývala hráz chlumeckého rybníka, stojí socha sedláka. Má vyhublou tvář, na sobě jen rozedranou košili a v ruce třímá kosu. Hledí kamsi do dálky, patrně k lepším zítřkům. Občas tu zastaví auto a rodiče dětem vyprávějí, jak tenkrát tady u Chlumce dopadli sedláci. Tedy bledě, nejhůře, jak to je možné. Kdyby se chtěli přidržet historické pravdy, měli by říct, že pokud nechtějí skončit ve studeném rybníce, nesmějí věřit všemu, co jim kdo napovídá. A to koneckonců platí i pro to, jak čteme české dějiny a čemu všemu nekriticky věříme.

O rozbíjení bohů, byť by to byly modly

Nad starými i novými českými mýty se zamýšlí **PETR PITHART.**

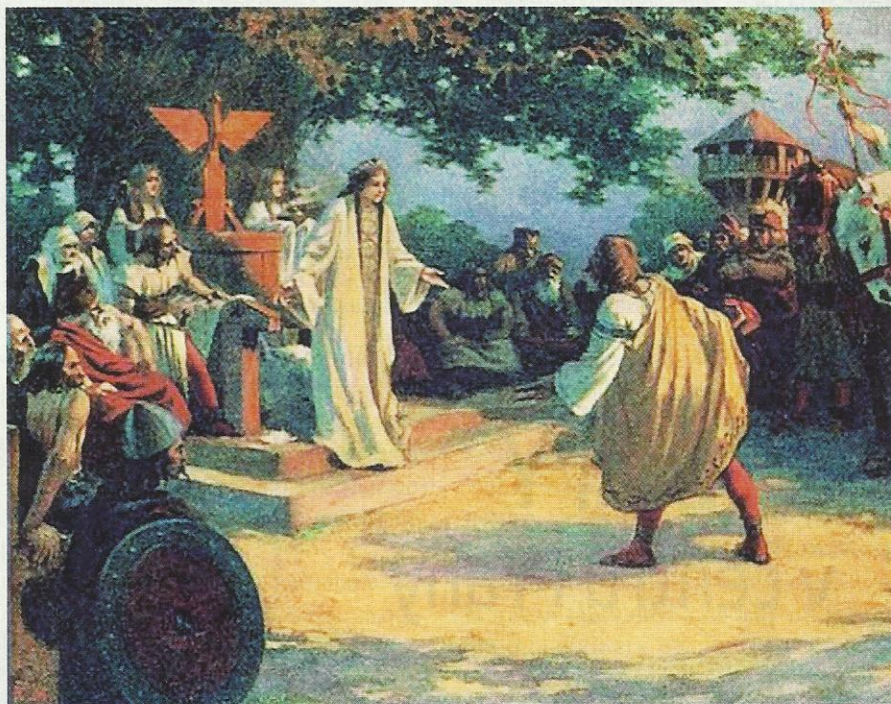
Mýty nejsou ani lži, ani povídačky. V českém jazykovém úzu – patrně pod vlivem angličtiny – převažuje dnes docela úzký význam toho slova. Mýtus je prostě lež. Ale o lži psát nechci. Lež vyslovím za vteřinu, mýtus je něco docela jiného. Roste, neviditelně vzlíná a nemá jednoho au-

Proč to všechno děláme, po celé dlouhé generace? Protože jsou to příběhy, které potřebujeme, i když to víme spíše podvědomě než rozumem. Potřebujeme je totiž, aby nás spojovaly, aby naše společné bytí, naši soudržnost ospravedlňovaly, odůvodňovaly. Ani vždycky nevíme, jak to ty mýty „dělají“. Možná už tím, že jsou

Němci i Rusové – my s *Rukopisy královédvorským a zelenohorským*. To byly pokusy mýty uměle vyrobit, takříkajíc na zakázku. Od nikoho konkrétního, jaksi na tušenou celonárodní zakázku, která „visela ve vzduchu“. Bylo třeba povzbudit národní sebevědomí. U nás konkrétně v českých zemích, na Moravě i ve Slezsku byli Němci dlouho silnějším živlem. Bylo třeba dokázat, že přinejmenším tomu tak nebylo vždycky. To byla ta zakázka. Že jsme původně byli my a že jsme jen tu tam postupně podléhali hrubé síle. Ale že prý duchem a vzdělaností se nám Němci nemohli rovnat. Když oni ještě „žrali žaludy“, my už měli „desky pravodatné“ čili právní kodexy – podle nich pak soudila moudrá kněžna Libuše. V tom, jak tu zakázku autoři a falzátoři naplnili a konkrétně sestavili (složili jako básníci a vyvedli jako zruční paleografové do starých pergamenů), byli geniální. Byli ale právě falzátoři, podvodníci – a podvodem, falzifikací mýtus nevyrobíš. Leda něco, co se mu bude po nějaký čas podobat. Než se odhalí, že je to podvod.

Teď teprve ale přijde ten specificky český malér, kterým se lišil od srovnatelných podvodů jinde ve světě. Celá desetiletí se v odborných kruzích vědělo, že jde o falza, ale drželo se celonárodní dekorum: tichá dohoda, že teď už se přece nemůžeme přiznat! Nemravnost spočívala v té poznané už, ale zapírané pravdě – v jejím jménu uštvala česká společnost, včetně jejích elit, řadu odvážných lidí, kteří se nepřidali k většině ochotné posvětit lež národním zájmem. Ta většina nadále tvrdila, že císař nádherné nové šaty má, a ne že je nemá. Kdo to odmítal vidět a pro to svědčit, byl zrádce národa.

Rozhodující slovo v tom měl nakonec T. G. Masaryk a jeho druhové. Trval ten boj o císařovy šaty půl století. Byl to jeden z nejdůležitějších bojů v našich dějinách. Řekl bych, že byl důležitější než ten, ve kterém (prý to byla spíše šarvátka) Žižka se svými druhy hnal křížáky ze svahů Vítkova.

▲ **BEZ MÝTŮ SE NEOBEJDEME**, nelze je však vytvořit podvodem jako v *Rukopisech královédvorském a zelenohorském*. Na obrázku dílo *Libuše vítá Přemysla na trůnu* malíře Josefa Mathausera (1846–1917).

tora. Často se ani neví, kdo všechno jsou autoři. Ačkoli i on může být původně zacílenou lží.

Opravdový mýtus, mýty v onom hlubším smyslu slova, se nás, ať chceme nebo nechceme, týkají. Kde se vzaly, tu se vzaly, někdy to víme, jindy nemáme potuchy. Co je ale jisté: vynořily se z minulosti, protože je lidé potřebovali. Aby ti lidé drželi pohromadě, aby se nerozutekli. Aby jejich soužití dávalo smysl. Prostě tu jsou a my si je vyprávíme, odíváme je do soch, malujeme je, píšeme o nich. Někdy více, jindy méně – některé mýty jaksi odeznívají.

a že je dlouho a bez zásadního zpochybnování tradujeme, znovu a znovu vyprávíme, přepisujeme, umělecky je ztvárňujeme. Otázka pravdivosti se u nich tak říkajíc – neklade. Určitě ne na prvním místě. Nepřinášejí bezprostředně užitečné informace, ale dávají smysl našemu bytí skrze staletí. Něco důležitého o nás říkají – a ne vždy jen to dobré.

Němci žerou žaludy

Máme jeden opravdu velký český malér s něčím, co vypadá jako mýtus, ale byl to jen čiročirý podvod. Máme skoro všichni trapné maléry s umělými mýty – Skotové,

Skončil vítězstvím? Masarykovi se posléze pomalu dostávalo zadostiučinění, ale bylo už pozdě. Naše milované Národní divadlo bylo už jedním velkým živým muzeem *Rukopisů*. Jeho výtvarná výzdoba, sochy a obrazy, nástěnné malby od podlahy až po střechnu i to, co se v něm hrálo (*Libuše*), to všechno dosud byly motivy z *Rukopisů*. Ty tedy prohrály – a přitom zvítězily. Skrze výtvarné umění živí lichterivé báje o velikosti Čechů dodnes. Lidé by vám řekli, že ty *Rukopisy*, to byl jistě podvod, ale to divadlo a jeho výzdoba, to jsou národní poklady.

Vzpomínat a zapomínat

Když už jsme u mýtů a u divadla: moc se nepřipomíná, že Bedřich Smetana skládal národní operu *Libuše* na zakázku pro očekávanou slavnost korunovace Františka Josefa českým králem, ke které nakonec nedošlo... A že Národní divadlo zcela postavil „národ sobě“, ale že by ta dojemná sbírka nestačila, kdyby nebylo podstatného příspěví od císaře ve Vídni a od nenáviděné aristokracie, která leckdy neuměla ani česky. Velký i malý mýtus vzniká i tím, že se o některých věcech prostě nemluví.

Tady se připomíná nesentimentální definice národa: národ je společenství lidí, které se beze slov dohodne, že na některé minulé děje se bude intenzivně vzpomínat, a naopak na některé jiné děje se vzpomínat nebude. Jako kdyby ani nebyly. Aby to fungovalo a aby z toho byl národ, musí tu být obě tyto dohody. Z některých příběhů se budou dělat sochy, jiné se úředně vymístí do nepřístupných sklepů. A hlavně vytěsní z myslí uvědomělých členů národa. Neděsme se, takhle to nemáme jen my, takhle to mají skoro všechny národy: půlku dějin mají za skříněmi, pod koberci nebo civilizovaněji v lapidáriích.

Jde alespoň o to, aby ta větší půlka se podobala historické pravdě. Ale jen a jen z pravdy stavbu naší minulosti asi sestavíme.

Práce marná i užitečná

Pokladnice našich mýtů jsou plné. Prastaré a staré příběhy zapsali kronikáři z Čech i okolí, jiní je později převzali a vždy z nich něco ubrali a něco přidali. Tak se rodily legendy, mýty. Co se přidalo a co se ubralo, nebyla zpravidla náhoda, omyl. To si panovníci, čtenáři a posluchači starých kronik přáli, aby to bylo tak, a ne jinak, protože to tak potřebovali vzhledem k aktuální situaci. Historici se vždycky budou snažit oddělit to původní od nánosů a přídávků, ale je to práce právě tak užitečná jako marná. Tak se to tehdy chtělo, tak se to potřebovalo. I co se přidalo a ubralo, je důležitou zprávou o zemi a lidech a tehdejších čase. Tak se rodily mýty, spřádaly příběhy. Pozdější spisovatelé už psali pro nás, našim jazykem, abychom to vůbec učetli. Třeba takový Jirásek.

Kosmovu, Dalimilovu kroniku přepisovali i jiní, Jirásek nebyl poslední. Předáváme si příběhy, které chceme, potřebujeme slyšet. O Přemyslovcích: potřebujeme zbožného Václava i bojovného Boleslava, který nakonec lituje, co dal udělat (vraždu); o Slavníkovcích: potřebujeme prvního vzdělaného Evropana Vojtěcha, ale i téhož Vojtěcha jako štvance – mučedníka, který si jde pro jistou smrt mezi pruské pohany, potřebujeme obě silné dámy, hodnou a moudrou Libuši i zlou Drahomíru, i když nevíme s určitostí, jak to mezi nimi vlastně bylo. Potřebujeme impozantního Karla IV. a jeho syna, prý slabocha Václava. Husity, kteří všude vítězí, až se nakonec pobijí u Lipan. Potřebujeme

povzbuzující vzpomínky na tolerantní Čechy („lid dvojí víry“), i když nadějný příběh končí Bílou horou. Potřebujeme Temno, aby v něm mohla svítit světýlka odvahy a moudrosti českých bratrů. Také obrozence obojího druhu potřebujeme: na jazyk malicherně upjatého, na kariéru soustředěného Jungmanna i na soužití národů orientovaného velkorysého snílka Bolzana, potřebujeme stavitele českých dějin Palackého i pochybujícího Pekaře. Potřebujeme světaznalého Masaryka a k němu potřebujeme cynického sedláka z Hostivaře Švehlu. Je tu mýtus usměvavého Dubčka a jeho druhů, na které jsme volali, aby byli s námi, že i my jsme s nimi, a oni se na nás pak vykašlali a vzdali všechno bez jediného náznaku odporu, neřkuli boje. A je tu čerstvý mýtus revoluce

zvané sametová. Zazvonilo se klíči a hradby mocných prý padly. Nebo to bylo jinak?

Tam všude se nejistě pohybujeme mezi pravdou a pohádkou, mezi legendou a mýtem. Mezi omyly a zlovolnými konstrukcemi. Hledejme jistě pořad pravdu, ale šetřeme, ošetřujeme i ty mýty, které vznikají postupně, pomalu, jaksi samovolně. Potřebujeme i je. Jen a jen čistá pravda je někdy málo. Ne, opravdu nepotřebujeme mýty prefabrikované, vyrobené na něčí ad hoc zakázku, tedy vyrobené lži, jakými byly *Rukopisy*. Nám lidem (ať se nikdo neurazí) ale nelze dát či nechat vyrobit, co si právě přejeme. To je to nejtěžší ze všeho: rozeznat mýtus, který, ač nemusí být zcela pravdivý, je součástí nás samých, některých z nás, od mýtu, jenž je našim osobním ospravedlněním, alibismem. **Autor je vysokoškolský učitel. ■**

Foto: archiv

▼ PLACENÁ INZERCE

Plný síly a šarmu Jeep Grand Cherokee 2017

Nový modelový ročník tohoto nejeceňovanějšího SUV všech dob přináší nejen vylepšený a modernizovaný vzhled přední části, masky chladiče a mlhových světel, ale rovněž bohatší standardní vybavení ohromující propracovaností a exkluzivními prvky a materiály. Kdo tuší, co jsou schopnosti na úrovni Trail Rated, bude nadšen novou offroadovou verzí Trailhawk. Perfektní schopnosti tohoto Jeepu v terénu zde totiž zaručují speciální pohon všech kol Quadra-Drive II s elektronickou uzávěrkou zadního diferenciálu, pneumatické odpružení Quadra-Lift zlepšující výkyv náprav a celkovou dráhu kola nebo systém kontroly trakce Selec-Speed Control s funkcí Hill Ascent Control, jež dovoluje kontrolovat rychlost vozu při sjíždění prudkých svahů pouhým ovládním pádel na volant místo použití pedálu brzdy nebo plynu. Fascinující, dokonale, komfortní. Nový Jeep Grand Cherokee.

www.jeep.cz

Jeep